

ZPRÁVY SVU

SPOLEČNOSTI PRO VĚDY A UMĚNÍ
CZECHOSLOVAK SOCIETY OF ARTS
AND SCIENCES, INC. ISSN 0036-2050

Ročník XXIX.

leden-únor 1987

Číslo 1

Opožděný komentář k Drtinovu článku

Měl jsem velké výhrady k Drtinovu článku ve *Zprávách* č. 5/1984, ale můj zdravotní stav mi nedovolil reagovat hned a vhodným způsobem. Nicméně jsem později otiskl polemiku jednak v *Demokracii v exilu* a mnohem později nepřímou polemiku v *Národní politice*, obojí Mnichov. Jenže jsem marně doufal, že mé vyjádření bude poslední a uspokojivé. Diskuse se zřejmě přesunula na jiné pole, jak soudím podle dalšího Drtinova článku v č. 6/1986. Drtina píše již přímo o mravnosti a nemravnosti v umění. Osobně bych měl proti jeho způsobu psaní jen to, že své články formuluje zbytečně autoritativně. V prvním článku své odpůrce paušálně posílá skoro až někam do minulého století, v moderním umění pro ně zřejmě není místa. Ve druhém článku vytýká Uhlířové nepřesnost a při jiné příležitosti se ptá, kdože jsou "ti mravní nahoře". Nakonec jsem si nemohl odepřít svůj poněkud již opožděný komentář. Vidím totiž, že mnozí z nás obhajují názor, který není správně chápán a je skoro až překrucován.

Oč jde? Především o přesnost a o některé výstižné definice, které zatím nemáme k dispozici. Když už přesnost, tak důsledně. Zde bych si dovolil Drtinu opravit: Máchův deník vydalo Strožovo nakladatelství v Mníchově. *Obrys* je pouze jméno časopisu. To jen tak mimochodem.

Vyžadovalo by celou studii, kdybych měl rozebírat různé definice pornografie a uvažovat, která díla k ní patří a která ne. Definice by mohly být literární, psychologické nebo i právní a ethické. Já bych tedy Drtinu jen upozornil, že tu nejde o pornografii nebo o otázku mravnosti, nýbrž že tu jde o otázku vhodné formy. Mnoho čtenářů prostě konstatuje, že v současné exilové poezii a próze se stále ve větší míře vyskytují obhroublosti, které nejsou funkčně oprávněné. Hrubých slov používal již Čapek, ale jen tehdy, když byla charakteristická pro toho, kdo se tak vyjadřoval. Jenže v současné próze se jich někdy vyskytuje tolik, že neinformovaný čtenář by si mohl myslit, že se po celém českém světě doma i v exilu jinak nemluví. To má asi většina z nás na mysli. jde tedy o otázku estetickou, jazykovou a psychologickou, *nikoliv* mravní.

Napřed k obnroublým výrazům: Už jen okolnost, že Drtina, já i ostatní autoři se vyjadřujeme spisovně a přiměřeně slušně, dokazuje sama o sobě, že je nás dost, kteří nežijeme v prostředí, kde by se to obhroublými nebo obscenními výrazy jen hemžilo. Kdyby tomu tak bylo, pak bych mohl klidně napsat, že "někomu rozbiju držku", a ještě si odfouknout s uspokojením, jak jadrně jsem to vyjádřil. Určité společenské vrstvy budou asi ve švém slovníku méně vybíravé, kdo o nich píše, asi se obhroublému vyjadřování nevyhne. Ale ty obhroublosti by měly být jen v přímé řeči, autor by si je měl nechat pro sebe, pokud píše v první osobě. Také je známo, že zejména dospívající mládež tíhne k výrazovému siláctví, adolescenti mezi sebou nemluví nijak vybíravě. Chápu, že se to v beletrii musí nějak vyjádřit.

Plně chápu, že tedy příslušníci určitých společenských vrstev nebo určitých povolání se v hovoru nevyjadřují spisovně ani úhledně, totéž o dospívajících. Ale co nás asi zlobí a provokuje k replice, je neoprávněná *paušalisace*. Ta pak budí dojem, jako by neexistovalo nic jiného než ty obhroublosti. Drtina si asi nepovšiml, že celá řada básnických směrů se zakládá na jisté zvukomalebnosti, melodičnosti, prostě na kráse určitých výrazů. Pře krásně se např. recitují některé Nezvalovy verše, nádherně zní Edison. Dále si vzpomínám, jak krásně zněla raná poesie Ladislava Fikara, který se k mému zklamání připojil později k filmu a stal se velkým komunistou. Ještě za protektorátních let jsem četl verše, které možná nevyjadřují žádnou tendenci a snad ani nedávají jasný smysl, ale zkuste si je nahlas přečíst a postřehnete jejich zvláštní zvukový půvab: Ukázka ze *Studentského časopisu* z roku přibližně 1940: "Má modrá už dávno nespinká / už v haluzích škádlí jelínka / a u plůtku hlídá Markétce míč". To se dá říci o většině poetistů. Drtina by mohl namítnout, že jejich čas je pryč, ale já bych mu namítl, že právě tak pryč je doba drsného naturalismu, který on zřejmě hájí. Je zajímavé, že aspoň v naší mateřštině obhroublá slova znějí většinou kakofonicky, pro sluch nepřijemně, proto je odmítáme, nejsou prostě krásná, ale to nemá nic co dělat s otázkou mravnosti.

Také svým obsahem se může poesie i beletrie dotýkat třeba jen některých fyziologických pochodů, které ve společnosti bývají posuzovány jako nevkusné a nepřijemné. Snad mě Drtina nebude posílat až nazpátek k Elišce Krásnohorské, když ho ujistím, že bych se asi necítil dobře a neměl chuť k jídlu ve společnosti určitého primitivního kmene, kde je pravidlem, že když hostu chutná jídlo, musí to dát najevo řiháním. Ani zde nejde vůbec o morálku.

Zprávy SVU rediguje Libuše Zorinová. Adresa redakce: P.O. Box 274, Brandywine, MD 20613. Zprávy SVU (SVU News) - Date of issue: January-February 1987. Issued bimonthly. Vol. 29, No. 1. Publisher: Czechoslovak Society Arts and Sciences, Inc. Office of publication: Mrs. R. Bunza, 75-70 199th Street, Flushing, N.Y. 11366. Tel.: (212) 479-0870. Annual subscription price: Members \$2.00; non-members \$6.00. Second class postage paid at Flushing, N.Y.

Postmaster: Send address changes to ZPRÁVY SVU, Mrs. R. Bunza, 75-70 199th Street, Flushing, N.Y. 11366.

Erotičnost vůbec neznamená, že musí jít hned o pornografii. Snad Drtinu překvapím tím, že připustím, že pro mne ani proslulá Nabokovova Lolita nebyla ještě pornografií, ač byla velmi odvážná, ale bylo to umění, ač ne takové, jakému bych dával přednost. Obscenní umění se rovněž nedá ztožňovat s obyčejnou pornografií, která bývá psána nebo “vyraběna” obyčejně za komerčními účely, takže u ní jde jen o to, aby určitým způsobem na konsumenta zapůsobila (ten účinek většinou bývá psychopathologický, pornografie se vskutku zabývá většinou sexuálními anomáliemi). K pornografii samozřejmě nepřičítáme pohádky Tisíce a jedné noci, ač jejich původní text se zabývá mnoha sexuálními detaily a není vhodnou četbou pro dospívající.

Jenže jde nakonec o to: Jakou funkci má umění. Drtina se ovšem řadí k novodobému realismu, když oceňuje nevidané literární svědectví o lidské spodině. Asi nečetl Zolovu Nannu. Domnívám se, že pokud jde o vystižení takovýchto smutných okolností a stavů, vhodnější formou vyjádření by byla sociálně-psychologická kasuistika, ne však beletrie. Drtina si ovšem může pobožně přát, aby se beletrie vrátila k Šolochovovým močícím mužikům a koním, pouštějícím větry. Budiž mu přáno, ale ani kdyby za ním stál skoro celý exil, asi se mu nepodaří změnit okolnost, že je a *vždy bude* dost čtenářů, kteří se k umění obracejí, aby se dočasně povznesli nad negaci života, ale nestojí o pouhé galdwellovské snímky bídy. Víme o ní, litujeme ji, rádi bychom ji odstranili, pokud bychom to dokázali. Ale není třeba si z ní dělat jediný objekt pozorujícího umění. Určitě by se našel třeba malíř, který by vynikajícím způsobem namaloval čerstvé a teplé konince na silnici, takže by vypadaly jako opravdové. Ale já — malířství ovšem nerozumím — se vždy budu lépe cítit mezi květy, ptactvem, krásou přírody a pod. Modernost kteréhokoliv umění se ovšem týká způsobu vyjadřování a ne výběru námětu. Ten nehraje tak velkou roli. To uznávám, ale netřeba sahat po konincích, i příroda se dá vyjadřovat způsobem různým a přece vždy krásným.

Nakonec k tomu Máchovi, již jsem se vyjádřil v *Národní politice*, ale Drtina ji asi nečetl. Trvám na tom, že pro autora je vždy charakteristické jeho dílo, nikoli jeho lékařská nebo psychologická diagnosa, ať je pravdivá jakkoli. Vnášení psychopathologie do analýzy umění nás může jen odradit a znechutit. Co zbytečně averse bylo vzbuzeno, když se literární kritikové předháněli ve zjišťování, že *Babička* Boženy Němcové vlastně nebyla tak ideální postavou, že si Němcová mnoho věcí přimyslela. Autorce to sice neublížilo, ale mnoha jejím čtenářům, kteří by bývali rádi uvěřili, že taková nekonečně moudrá a laskavá bytost mohla existovat. Právě tak Bezruč: Kdosi zjistil, že Bezruč sice hezky psal o matce, ale vlastně byl lenoch, který nechal matku dřít a sám se válel na lůžku. Asi byl — soudě dle jeho poesie — melancholik, ti se tak často chovají a není to výraz lenosti. Ale pomůže se chápání Bezručovy poesie, když se v takovýchto detailech budeme přebírat? Moc pochybuji.

Drtinovo stanovisko mi připomíná ironické verše Viktora Dyka: "Nebožtík Byron, to byl alkoholik, a Heine, chudák, ten měl syfilis". Báseň končí:

    Toť metoda, s níž velmi mnoho svedem,
    a vposled se to čemus podobá.

    Věc hlavní ptát se před lekturou předem:
    V čem autorova leží choroba?

Dykova ironie je oprávněná i dnes. Neškodilo by, kdyby Drtina znal jeho výsměšnou báseň "MUDr". Konečně: Drtina nadneseně píše, že v jisté věci "nehodlá marnit řádky polemikou", jen poukazuje na příznivou kritiku zahraničních recenzentů ohledně určitých děl. A jména, která Drtina uvádí, jsou všechna svým způsobem typická: mají totiž určitý politický přízvuk. To se ovšem nedá vytýkat, poněvadž umělec je svobodný a může věřit, čemu chce, jak připouští Drtina, ale jednoznačné zaměření politické bude vždy prokazovat jistou jednostrannost. Ta nám dnes znovu hrozí a nikoliv naposledy.

Dr. Jiří Veselý

K Ješinově přednášce o Václavu Havlovi

Čestmír Ješina patří k řečníkům, jejichž dobře promyšleným a pečlivě předneseným projevům je vždy příjemné naslouchat. Jeho poslední vystoupení na členské schůzi washingtonské skupiny SVU potvrdilo tuto zkušenost. Za téma si vybral analýzu postoje Václava Havla — totiž jen jeho nepronosené, písemně zasláné řeči u příležitosti udělení čestného doktorátu francouzskou univerzitou v Toulouse roku 1983. Text vyšel roku 1984 pod názvem "Politika a svědomí", což byl také titul Ješinovy přednášky.

Posлуhač byl v pokušení spatřovat v Havlově přilnutí k přirozeným zdrojům života jednotlivce i společnosti jakýsi odklon od moderní civilizace a z toho plynoucí romantickou, spíše než realistickou, představu světa. Zde přichází na mysl Solženicyn se svým návratem k základním mravním hodnotám ruských dějin.

Ješina se vyhnul snadnému zjednodušení Havlovy koncepce na rousseauovský únik ze skutečnosti do pomyslného světa rajské nevinnosti. Přesto ale vyzvedl v toulouské řeči autorovo přiznání, že jeho vývody "zní velmi neurčitě, velmi všeobecně a velmi nereálně". Vnucuje se otázka, zda řečník byl tímto důrazem zcela práv svému předmětu, pokud v Havlově výhradě viděl doznání slabosti či nepřesnosti celé myšlenkové stavby, spočívající v Ješinově podání vřlučně na textu pro Toulouse.

Autoři pod petlicí nemohou obvykle vyjádřit své myšlenky rovnými a jasnými formulacemi. Zabývají se ostře sřeženým tématem (totiž svobodou a jejím užíváním), pro jehož výzkum jim zdaleka nejsou otevřeny všechny prameny, k nimž my máme přístup neomezený. Ještě méně je jim umožněno sledovat a posoudit souvislosti spletitých společenských a politických jevů. Zato je ale jejich ponoření do podstaty problémů naší doby hlubší a snad i objektivnější. Nejsou tak snadno svedeni zkratkami, jejichž sdělovací prostředky a političtí mluvčí na západě používají k zjednodušení (ne-li ke zkreslení) pojmů a úkazů. To není důsledek desinformačního spiknutí. Jde spíše o usilovné hledání nejnižšího společného jmenovatele za účelem vtěsnání zprávy do úzkého komerčního rámce. Vliv na čtenáře nebo posluchače může ovšem být neméně škodlivý.

Analyzovat mnohostrannou osobnost Havlova vyžaduje soustředění na jeho skutečné poselství. Není určeno jen krajanům doma, kteří si jistě mezi různými podobenstvími a náznaky snadněji vyberou, co je vhodné pro jejich konkrétní situaci. Ješina správně zdůraznil, že Havlovo varování je obráceno hlavně k nám a celému západnímu světu; i zde by se totiž mohl člověk (jako jednatel, i jako plně oprávněný a svou demokratickou výsadu uplatňující volič) stát pouhým "podnájemníkem politického systému".

Havel nadhodil podobnou otázku ve svém příspěvku k rozpravě Charty 77, věnovaném 13. sjezdu SVU v Bostonu. Podle něho se nestačí ztotožňovat s tou či onou vedoucí osobností veřejného života, byť její zásady byly sebevryejší. Je nutno se zúčastnit přímo a osobně veřejného dění, přispívat k rozpravě o vytváření kolektivní politické *vůle*, nejen politického *souhlasu*, a bránit se odcizujícímu "tlaku konsumu, reklamy, represe, techniky a frází".

V tomto směru je Havlova výzva universální, i když by mnozí chtěli její smysl omezit na jeho vlast a spřízněné země totalitních aparátčků. Vybízí k individuální odpovědnosti za vládu věcí našich. Nevolá po idealisovaném světě morální a ekologické čistoty, ale spíše burcuje k odvaze hájit vlastní přesvědčení a současně hledat čestné vyrovnání s přesvědčením jiných.

V podnětné diskusi o Ješinově projevu se ozvaly hlasy k pokračování snah po porozumění významu mluvčích Charty 77 pro naše vlastní pochopení intelektuálního vření v dnešním Československu. Doufejme, že Ješinův zásluhný zájem o toto téma nezůstane ojedinelým.

Dr. Vladimír Kabeš

Seznam dárců, kteří přispěli na publikační nadaci od 1. ledna do 31. prosince 1986

Dárcové přispěvši darem do \$ 10.00 (celkem 62):

S. Bárta, J. Bartoš, J. Dadok, L. J. Doubek, J. Driml, M. Flack, P. Forman, M. Fryščák, F. Galan, R. Hanzlík, H. Harna, J. Hart, L. Holub, S. Hontela, J. Hubner, J. Hynčík, L. Janata, I. Jarvis, J. Jonáš, V. Kabeš, A. Kallab, J. Kalousek, O. Karásek, M. Koepl, C. R. Kučera, P. Kuthan, G. E. Lasker, M. Lebeda, R. Liba, F. Lobkowicz, K. Mácha, J. Mička, R. Mišurec, J. Motal, J. Novák, M. Novák, P. Ort, Š. Papánek, J. Pavelčík, L. Prudek, I. Řezníček, F. Samlot, V. Seiner, V. Skřivan, Z. Sladký, C. Slavík, J. Smrčka, M. Šťastný, V. Štěfánek, P. Štěfánik, M. Šumichrást, H. M. Talacko, L. Till, J. Tuzar, W. Ullman, J. Valach, M. Vohryzka, J. J. Vondráček, E. Welch, S. Winters, V. Zbuzek, A. Zeman.

CELKOVÝ OBNOS **\$ 272.00**

Dárcové přispěvši darem od \$ 10.00 do \$ 500.00 (celkem 70):

Banerjee R. & M.	\$ 10.00	Halla Milan	50.00
Bednařík Alexandr	12.00	Halouzka Miloš	12.00
Bořkovec Alexej	50.00	Hauzenblas John W.	22.00
Břeň P. & H.	10.00	Havelka Beda	16.00
Bronec Robert B.	10.00	Havelka O. R.	14.00
Brucháč Dezider	12.00	Heller Martin	21.00
Castle Anna	22.00	Herčík Vladimír	28.00
Černý Peter	22.00	Hudlický Tomáš	20.00
Češka Adolf	16.00	Janata Jiří	10.00
Charvát Jan M.	12.00	Karlík Lubor	12.00
Chorvat Lilian	10.00	Kauders William	10.00
Corn J. G.	12.00	Kellner Robert	10.00
Dajčar Frank	10.00	Kleskovic Peter	12.00
Debnarik Helen	10.00	Kolowrat Jindřich	51.00
Dellin Eduard	19.00	Kubánková Jiřina	17.00
Đurovič Lubomír	12.00	Landerer Lilly E.	20.00
Faltus Josef	10.00	Macháč Josef	20.00
Feierabend Ivo	23.00	Mainer Emil	10.00
Fencel Vladimír	12.00	Messer Thomas	12.00
Gibián Jiří	30.00	Mišurec Rudolf	12.00
Gibián Thomas	87.00	Němec Jaroslav	56.00
Gleiman Lubomír	20.00	Němec Ludvík	50.00

Novák Joseph S.	12.00	Sviták Ivan	40.00
Pašek B. & J.	10.00	Svobodová Líba	12.00
Pokorný Jan	34.00	Tichý Jiří	10.00
Poseděl Miroslav	10.00	Tichý V.	32.00
Pospishil George	12.00	Velan A. K.	84.00
Pospíšil Leopold	300.00	Vorel Vladislav	12.00
Rakušan Zdenko	12.00	Voženílek Z. Joseph	22.00
Riedlová Božena	10.00	Vyoral Alois	12.00
Rozehnal Cilka	12.00	Wachtl Hynek	22.00
Schlosberg Květa	100.00	Weltsch Ruben	12.00
Škvorecký Josef	10.00	Winner Thomas	10.00
Springer Miroslav	10.00	Zach Jan	10.00
Štancl Bohuslav	10.00	Tříška Jan	50.00

CELKOVÝ OBNOS

\$ 1,802.00

Dárkové příspěvky obnosem \$ 500.00 a více (celkem 3):

Thomas J. Bařa	\$ 500.00
Štefan Papánek	1,000.00
Washington SVU	1,000.00

CELKOVÝ OBNOS

\$ 2,500.00

U H R N E M (135 dárců)

\$ 4,574.00

Z činnosti skupin

PITTSBURGH

25. září 1986 přednášel na universitě v Pittsburghu **dr. Jaroslav Krejčí** z Lancaster University v Anglii. Členové skupiny se též přednášky zúčastnili.

17. října skupina společně se členy Čsl. jizby při universitě v Pittsburghu vzpomněla založení Čsl. republiky přednáškou **dr. Zdeňka Sudy** a tanečním vystoupením slovenského souboru.

6. prosince se skupina zúčastnila vánoční výzdoby Čsl. jizby při uni-

versitě v Pittsburghu. Potom následovala beseda a podávalo se občerstvení včetně tradičního čsl. vánočního cukroví. Byly taktéž oznámeny voleb do výboru skupiny.

VÍDEŇ

V říjnu uspořádala skupina večer s **dr. Luborem Karlíkem**, pracovníkem Spojených národů (UNIDO), který hovořil o problému mezinárodního terorismu. Jeho názory, vyplývající z jeho mezinárodní praxe, vyvolaly diskusi, občas až příliš živou.

V listopadu měl **Jiří Němec**, pracovník ústavu pro vědy o člověku (Institut für die Wissenschaften

vom Menschen) přednášku na téma "Úvod do undergroundu I". Četba a výklad textu Jana Patočky "K záležitostem Plastic People a DG 307". Obsah přednášky i poutavý přednes vzbudily zasloužený zájem a mnoho dotazů.

Zajímavé téma měla prosincová přednáška Jaroslava Jančíka "Co nového v psychotronice a parapsychologii". Dr. Jančík v ní referoval o podzimním psychotronickém kongresu v Záhřebu, kterého se účastnil.

NEW YORK

7. listopadu přednášel pro newyorskou odbočku v klubovně Sokolovny na Manhattanu dr. Jiří Nehněvajs. Téma jeho přednášky bylo "Čínské perspektivy", sociologický pohled na přítomnou Čínu a její vývoj do budoucnosti. Dr. Nehněvajs, který pobyl delší dobu v Číně v akademickém posláním a jako poradce v jejích vnitřních záležitostech vložil v obšírné přednášce problémy Číny a jmenovitě populační problém, uvolňování řízeného hospodářství, odkolektivisování zemědělství, ideologické přizpůsobování, vztah k cizině, náboženská situace, vztah k Taiwanu a jiné podstatné problémy. Publikum 70 přítomných velmi ocenilo jeho cenný informativní výklad, což se také projevilo v živé debatě, během níž mohl řečník doplnit svou přednášku dalšími informacemi. Mezi hosty byli přítomni dr. Jan Papánek, ing. Štefan Papánek z Chicago a Irena Lettrichová z Washingtonu.

Dne 14. prosince 1986 uspořádala skupina v Husově domě na Manhat-

tanu (Jan Hus Presbyterian Church) v New Yorku vánoční koncert. Účinkovali krajanští a američtí umělci. Na programu byli: T. X. Bixi, G. Donizetti, A. Dvořák, E. Humperdinck, J. Malát, W. A. Mozart, G. Puccini, J. J. Ryba a B. Smetana. Vynikající umělecký výkon podali zejména barytonista Stanislav Kotyza a sopranistka Slovenka Růžena Greguš. Američtí umělci Joyce LaDonne (soprán), Wynne Miller (mezzosoprán) a Michael Romas (tenor) zpívali české vánoční písně a koledy v bezvadné češtině. Milým překvapením bylo první vystoupení v rámci uměleckých programů SVU čelisty Zdenka Prouzy, který s profesionální dokonalostí přednesl Largo z Dvořákovy čelového koncertu. O úspěch koncertu se zasloužili Stanislav Kotyza a Jana Kašparová, která jednak sama přednesla s obvyklou virtuositou variace La Ricordanza od C. Czerného a pak doprovázela všechny písně a arie na klavír a na varhany.

SYDNEY

V druhém pololetí roku 1986 uspořádala skupina SVU nejen výroční schůzi, ale i řadu zajímavých přednášek, které posloužily ke vzájemnému setkání nejen členů SVU, ale i krajanů žijících v Sydney. Jak výroční schůze, tak všechny ostatní přednášky či setkání s významnými krajanly byly uspořádány jako vždy na akademické půdě University of New South Wales, v posluchárně Dramatické školy. Časový sled jednotlivých programů byl následující:

8. srpna byla uspořádána výroční členská schůze, na které byla schvále-

na výroční zpráva a zvolen nový výbor.

5. září se uskutečnila přednáška prof. Otce **Tomáše Špidlíka** z Gregoriánské university v Římě, kolegium Nepomucenum, na téma **“Slovanská spiritualita ve světě”**.

24. října prof. **Jaroslav Marvan** z Monash University v Melbourne přednášel na téma **“Čechovtipnost”**.

14. listopadu promluvil s důvěrnou znalostí problematiky biskup Monsignore **J. Škarvada** z Vatikánu o **“Významu papežských cest ve světě”**.

30. listopadu proběhl VIII. ročník tenisového turnaje pánských dvojic na dvorcích s umělým povrchem ve sportovním středisku v Matraville.

WASHINGTON

6. ledna uspořádala skupina přednášku **dr. Čestmíra Ješiny** pod názvem **“Václav Havel — Politika a svědomí”**.

CLEVELAND

24. ledna pořádala skupina přednášku **dr. Marie Hrabík-Šamal** na téma **“Disident v Československu — Významnost bezvýznamných čísel”** v místnostech galerie manželů Sobotových. **Dr. M. Hrabík-Šamal** je absolventkou Notre Dame College v Clevelandu. Studovala na pennsylvánské státní universitě a Fordhamově universitě Srovnávací a evropskou politiku, Americké státní zřízení a Moderní evropskou historii. Je autorkou řady lekcí a studií na východoevropské téma se zaměřením na Československo.

Po přednášce byla otevřena výstava uměleckých knih **Rica Haynese**

z New Yorku, který byl osobně přítomen. Zahájení výstavy bylo uvedeno krátkým vystoupením **Tria Bariano**. Výstava byla přístupna až do 27. února 1987. V době od 28. února do 24. dubna je zde výstava deseti současných čsl. uměleckých vazačů knih.

PERTH

6. prosince uspořádala skupina mikulášský večírek. 7. prosince uspořádala koncert zpěvačky **Milušky Šimkové**, členky opery v Sydney. Taktéž vystoupil čelista **Karel Němec**.

VELKÁ BRITÁNIE A IRSKO

V zářijové přednášce promluvil **Alexandr Tomský** na téma **“Křesťanství a politika”**. V hlubokém a zasvěceném pohledu se zabýval převážně zápasem církve v Československu. Historickým přehledem uvedl posluchače do složitosti zápasu protestantismu a katolicismu na naší půdě a vlivu pozdějšího racionalismu a agnosticismu.

Závěrečnou přednášku roku 1986 měl profesor **Jaroslav Krejčí** z Lancasteru na téma **“Islám, jeho podstata a role v současné světové politice”**. Podal přehled hlavních kultovních požadavků a zdrojů teologického poznání. Ve srovnání s křesťanstvím zdůraznil úzkou souvislost náboženské a politické sféry v islámu, jakož i význam jeho práva pro integraci islámské civilizace. Vysvětlil rozdíly mezi hlavními směry islámu a poukázal na sílu tradice, která dosud mezi nimi vyvolává nepřátelství. Živá diskuse, která po přednášce následovala,

dovala, se týkala hlavně současného oživení islámu a rozdílů, které mu zabraňují vystupovat jednotně.

Z činnosti členů

Klára K. Severová, sochárka, pocházda z Trebišova na Slovensku; absolventka Školy umeleckého priemyslu a Komenského univerzity v Bratislave s diplomom z histórie umenia v r. 1964.

V Československu pracovala ako reštaurátorka v barokových kaštieloch; ako sochárka vytvorila návrhy na interiérovú architektúru Národného divadla. Jej umelecká tvorba a vytrvalá práca sa prejavili aj v emigrácii: usporiadala výstavy v umeleckých galériách v Európe, vo Washingtone, D.C., v New Yorku. Získala odmenu za svoje diela pre National Small Sculpture Competition; ako najlepšia na výstave umenia žien, Pen & Brush, v New Yorku. Vytvorila súsošie pre nákupné stredisko v Toledo, Ohio; bronzový reliéf gen. M. R. Štefánika pre americké veľvyslanectvo v Prahe; papierové reliéfy pre finalistov "Teacher in Space" program, a iné.

Originálne práce i reprodukcie K. Severovej vidieť v súkromných zbierkach v Európe a v USA. Žije vo Falls Church, Va., kde si zriadila vlastný ateliér.

* * *

Dr. Vladimír Kabeš, místopredseda SVU pro záležitosti tisku a informací, byl pozván na washingtonskou German Language Society k projevu na

velvyslanectví Spolkové republiky na téma "Turismus a sblížení národů". Přednáška v německé řeči se konala 14. ledna 1987 před početnými návštěvníky. Řečník zdůraznil úzkou spojitost mezi svobodou pohybu jako předpokladem mezinárodního turismu a širším pojmem základních lidských práv. Připomněl, že Andrej Sacharov po svém nedávném návratu do Moskvy vyzvedl volnost cestování jako jeden z hlavních požadavků sovětských občanů. Dr. Kabeš též upozornil na chybějící rovnováhu mezi severem a jihem ve věci turistické poptávky a nabídky; chudší jižní, zejména vývojové země jsou turistickými nároky často postaveny před nesnadné hospodářské a sociální problémy, jež by návštěvníci neměli přehlížet.

* * *

Prof. dr. Antonín Měšťan (Freiburg NSR) se zúčastnil v r. 1986 několika konferencí, kde přednesl následující referáty: 28. 9. měl přednášku ve Wangenu o Petru Lotarovi. V říjnu v Řezně přednesl referát na setkání české a německé mládeže o česko-německých kulturních stycích. 29. 11. v Bad Wiessee (Collegium Carolinum) přednesl referát "Francouzské hnutí Renouveau catholique a Čechy". 16. 12. v Londýně na konferenci o TGM přednesl referát o Masarykových názorech na Tolstého a Gorkého.

Vydal knihu "Čs.-polské styky včera, dnes a zítra" (Opus Bonum, Mnichov), německy mu vyšly ve sbornících a časopisech stati "V. Holan, zaum a V. Chlebnikov", "Gorkij a

Freiburg", "Vztah J. Urzidila k češtině a české literatuře", "První recepcce Nietzscheho díla u Čechů a Poláků", "ČČM a časopis Ost und West", "Češi, Poláci a Němci", "Realie v Seifertových pamětech", "Zprostředkující úloha Němců". Francouzsky vyšla studie "J. Hašek a ruská literatura". Polsky uveřejnil v časopise "Kultura" stať o českém původu básníka L. Staffa.

Na večeru Ukrajinské svobodné university přednesl 10. 6. ve Stuttgartu referát "Světový názor v literárních uměleckých dílech".

Do *Proměn* přispěl statěmi "Jak se stali z Maďarů čeští vlastenci", "Problematika středoevropského prostoru v literaturách střední Evropy po 2. svět. válce", "Filosofie Máchova Máje v kompendiích české literatury po r. 45". V římských *Studiích* vyšla stať o Masarykovi a Tolstém, v *Reportéru* zprávy o konferencích slavistů v Paříži a Washingtonu, stať o 120. výročí libreta ke Smetanově "Libuši" a článek "Politika a jazyk". V *Právu lidu* otiskl recenze německého překladu Seifertových básní, knihy o staročeském Mastičkáři, monografie o E. E. Kischovi, dále články o českém pravopise, o Halasově recenzní činnosti v *Právu lidu* před 50 lety aj.

Pro české vysílání Deutschlandrundfunku psal o Máchovi a německé literatuře, Němcích na Slovensku, V. Hollarovi, o Čechách jako organizátorech německého dělnického hnutí, o Bedřichu Velikém a Čechách, dále o výročích M. Ebner-Eschenbachové a O. Malybrok-Stielerové. Další příspěvky byly věnovány výstavě futu-

rismu v Benátkách, J. Mühlbergovi, husitům na německé straně Šumavy, slovenským studentům v Německu v minulosti, Řádu německých rytířů v Čechách, a také večeru na paměť V. Effenbergra v Curychu 23. 11. 86 aj.

Pro české vysílání Svobodné Evropy psal o českých realích na Mallorce, o kraji na západ od Čerchova, o výročí Františka Josefa, o švýcarských novokřtěncích na jižní Moravě, o vydávání Patočkových spisů ve Vidni, o stém výročí narození J. Durycha, o máchovském výročí, o londýnské konferenci o TGM, o udělení ceny P. Lotarovi a také cestopisné fejetony z Itálie a Turecka.

Pro polské vysílání Svobodné Evropy namluvil polsky několik pořadů o československo-polských stycích.

V nakl. 68 Publishers vyšly jeho dějiny české literatury 19. a 20. století "Česká literatura 1785-1985" a v NSR byl do tisku odevzdán jeho česko-německý slovník k Máchovu Máji (s frekvencí slov). Další stati s různou tematikou vyjdou česky, polsky, německy, anglicky a francouzsky.

* * *

Prof. Ivo Ducháček (City University of New York) napsal úvodní stať s názvem "Zahraniční kompetence svazků územní samosprávy" pro knihu *Srovnávací studie pohraničních vztahů*, kterou vydala universita státu Texas v El Paso.

Ducháčkova kniha o srovnávacím federalismu (*Comparative Federalism*), která vyšla v roce 1970 v New Yorku,

byla znovu vydána v roce 1986 péčí University Press of America v Marylandu.

* * *

Adolf F. J. Karlovský, nar. 1922 v Praze, je odborníkem na heraldiku, což je věda ne zrovna běžná. V osmnácti letech vstoupil A. F. J. Karlovský do svobodné čsl. armády, byl dvakrát raněn, jedenáctkrát vyznamenán a válku ukončil jako velící důstojník. Absolvoval vojenskou akademii a studoval historii na Karlově universitě v Praze. Po Únoru 1948 byl zatčen jako nejmladší kapitán Čsl. generálního štábu a odsouzen pro "zradu dělnické třídy". Po deseti letech vězení, kde se začal zabývat studiem heraldiky, byl propuštěn a v r. 1966 se stal profesionálním heraldikem. Přes 150 jeho lekcí o heraldice vysílal pražský rozhlas v letech 1966-68.

V r. 1966 vyšla jeho knížka "Základy heraldiky", původně přednáška přednesená v Museu hlavního města Prahy, a nakreslil sérii znaků pro "Oesterreichischer Wappenalmanach" vídeňské společnosti "Adler". S režisérem Vítem Olmerem spolupracoval na krátkém filmu "Občané s erbem". Za Pražského jara se zúčastnil Mezinárodního heraldického kongresu v Bernu a po návratu byl přijat do Svazu výtvarných umělců, navrhoval znaky pro nově povýšená města (Modřany) a byl přizván i do odborné ministerské komise pro novou úpravu státního znaku. Nakreslil asi půl stovky heraldických exlibris a znaky na barevné pohlednice vydávané firmou Press-

foto a později nakladatelstvím Orbis. Psal mimo jiné též pro časopis "Welcome to Czechoslovakia", propagující krásy a historii Československa v cizině.

R. 1967 byl zvolen předsedou heraldické sekce při Vojenském historickém museu v Praze. Po sovětské okupaci zvolil exil ve Švýcarsku, jehož občanem se stal r. 1982. R. 1970 vytvořil erbovní znak pro presidenta Ronaldu Reagana (tehdy guvernéra Kalifornie).

V č. 4/86 *Reportéra* uveřejnil zasvěcený článek o Karlu Schwarzenbergovi, jehož *Zprávy* č. 4/86 použily k nekrologu o Schwarzenbergovi. A. F. J. Karlovský je zastáncem názoru, že rodinný znak není jen výsadou šlechtického rodu, ale může jej vlastnit kterýkoliv občan kteréhokoliv státu.

* * *

Michael Henry Heim je autorem anglického překladu Ljubimovovy adaptace Dostojevského románu *Zločin a trest*, který byl v lednu uveden na washingtonské scéně *Aréna* a těžil se velkému zájmu obecnstva. Modernímu provedení se dostalo vysokého ocenění recendentů Washington Post a místních rozhlasových stanic. M. H. Heim přeložil také řadu hlavních Čechovových her a řadu současných ruských her pro mnohá americká a kanadská divadla. Taktéž přeložil román Vasilije Aksjonova *Ostrov Krym*, román Milana Kundery *Nesnesitelná lehkost bytí* a Troyatovu biografii Čechova. Pro jarní sezónu chystá opět ve spolupráci s Ljubimovem hru *Master* a *Margarita*.

* * *

Přemysl V. Pelnář, profesor University McGill — Školy pracovního lékařství v Montrealu, přednášel jako expert kanadské vlády v listopadu 1986 v Sýrii a v Malaysii na sérii seminářů pořádaných pod záštitou vlád těchto zemí. Předmětem přednášek byl dnešní stav znalostí o zdravotních problémech styku s asbestem při práci i jinde v životě, a zdravotní riziko jiných minerálních vláken, navrhovaných jako náhrada asbestu.

* * *

Dr. Stanislav Komárek pochází z Jindřichova Hradce, kde se narodil dne 6. června 1958. Studoval na přírodovědecké fakultě Karlovy university v letech 1977-82. Jeho oborem je biologie, hraniční obory biologie a humanitních disciplin. Žije ve Vídni a je prozatímne zaměstnán v Naturhistorisches Museum v Burgring.

R. 1986 vydal ve vídeňském nakladatelství *Alfa* (Einwaggasse 17/2/3, 1140 Wien, Austria; cena 80 šilinků) českou sbírku veršů pod názvem "Kartografie".

* * *

Richard Francis Schubert, ředitel Amerického červeného kříže, pochází z české rodiny v Trentonu (New Jersey), kde se narodil 2. listopadu 1936. Studoval na Eastern Nazarene College, kde získal titul Bachelor of Arts v r. 1958. Poté pokračoval na Yale University Law School a tam docílil Bachelor of Law v r. 1961. Hned po graduaci nastoupil v právním oddělení pro pracovní vztahy u

Bethlehem Steel Co. V r. 1970 se stal výkonným tajemníkem podsekretáře oddělení práce Jamese D. Hodgsona a za rok poté byl jmenován solicitem celého oddělení. V r. 1973 se vrátil k Bethlehem Steel Co., ale krátce nato byl jmenován presidentem a potvrzen senátem jako podsekretář oddělení práce. V r. 1975 se vrátil znovu k Bethlehem Steel Co. a zde postupoval až do r. 1980, kdy byl zvolen místoředitelem společnosti. V této funkci zůstal až do své rezignace a ředitelský úřad v Americkém červeném kříži nastoupil 1. ledna 1983. Dodatečně gratulujeme!

* * *

Petr Hrubý ze Západoaustralského institutu technologie se v srpnu 1986 zúčastnil světového kongresu sociologů v New Delhi, kde měl přednášku na téma "Postavení sociologie a sociologů ve středovýchodní Evropě". Indové, kteří se v hojném počtu účastnili panelu "Zločiny státu a proti státu", byli vyděšeni poznáním, že jejich snové představy o ráji, jelož lze dosáhnout leninskou revolucí, jsou pouhou fikcí. Deník *The Statesman* o přednášce referoval a citoval z ní. *Kerala Sociologist* si vyžádal kopii k uveřejnění.

Sedmnáctiletá dcera Petra Hrubého Milena byla přijata ke studiu na Harvard-Radcliffe University.

* * *

Operní pěvkyně **Jana K. Vicianová-de Cristofaro** je narozená v New Yorku. Studovala hudbu a zpěv na State University of New York v letech 1959-63 a nabyla titulu Bachelor of

Arts. Poté pokračovala na Indiana University v Bloomingtonu a v r. 1965 získala diplom Master in Music. Již předtím v letech 1961-62 studovala zpěv na Conservatoires d'Anvers et Brussell.

Je profesorkou hudby a hudební historie na International School of Milano, Italy. Jako profesionální operní a koncertní zpěvačka je lyrická nebo koloraturní.

V USA zpívala vloni 5. dubna úryvky z oper v Theodore Roosevelt Birthplace Hall v New Yorku a 12. dubna měla koncert československých árií a zpěvu v International House, rovněž v New York City.

* * *

Verona J. Chorváthová-Conant, Ph.D., Teaching-Fellow, University of Pittsburgh. Pôvodom z Bratislavy, študovala na univerzitách Komenského a Karlovej. Doktorát filozofie získala na Komenského univerzite v r. 1948.

Svoj záujem zamerala na literatúru, na preklady: preložila do slovenčiny viacerých anglických a amerických autorov.

Od príchodu do USA pokračuje v odbornom bádani literarúr; študuje a prednáša na University of Pittsburgh špecializovaním sa na štúdium slovanských jazykov a literatúr. Okrem toho sa zaoberá históriou a výskumom českého a slovenského folklóru.

* * *

Bohuš R. G. Zvrškovec, narodený v Bratislave 17. decembra 1942, diva-

delný režisér; umeleckým menom **Bohus Z. Rawik**.

Než sa rozhodol pre umeleckú kariéru, nadobudol stredoškolské vzdelanie na priemyselných školách banických v Handlovej a v Ostrave maturitou v r. 1962. Prešiel na divadelnú fakultu Vysokej školy múzických umení v Bratislave, odbor réžia, a v r. 1968 získal diplom. Režisérsku kariéru začal v divadlách v Martine, v Žiline a televíznymi inscenáciami v televízii v Bratislave.

Po odchode z republiky uplatnil sa ako režisér divadelných hier vo vedúcich divadlách v 17 mestách vo Švajčiarsku, Nemecku a v Rakúsku. Usadený je v Mníchove, kde vedie umelecké vysielania v Rádiu Free Europe.

Je činný aj publikačne. Uverejňuje články v odborných časopisoch o súčasnej situácii v modernom umení.

* * *

Dr. Samuel Belluš, bývalý riaditeľ čsl. oddelenia Rádia Free Europe v Mníchove, narodený v Slovenskej Lupči 2. októbra 1916, väčšinu svojich rokov strávil v Bratislave. Najprv ako študent právnickej fakulty Komenského univerzity, kde v r. 1940 získal doktorát práv a potom ako advokát tam prevádzal advokátsku prax. V pohnutých rokoch 1944-48, od vojenského povstania na Slovensku až do komunistického puču, zastával verejné funkcie v politickom živote povojnového Slovenska a republiky: bol členom novoutvorenej Slovenskej národnej rady, poslancom do čsl. Národného zhromažde-

nia, povereníkom pre informácie.

Ako exulant usadil sa v USA. Po utvorení Rádia Free Europe stal sa jedným z redaktorov v New Yorku a po preložení do centrály RFE v Mníchove postupne až riaditeľom čsl. oddelenia. Od r. 1981 žije na penzii v Mníchove a v USA. Je členom vedúcej exilovej organizácie, zastupiteľstva Rady slobodného Československa.

* * *

Dr. Jozef Fabian, odborný lekár, žijúci na odpočinku v Rego Park, N.Y., sa narodil v Radobici na Slovensku 20. júla 1912. Stredoškolské štúdium absolvoval v Nitre a medicínu na lekárskej fakulte Komenského univerzity, kde bol promován v r. 1947. Špecializoval sa na výskum rakoviny. Bol členom spoločnosti čsl. röntgenológov a ako lekár pracoval v tomto odbore v Bratislave až do r. 1953.

Po emigrovaní do USA otvoril si lekársku prax v New Yorku ako lekár -röntgenológ.

* * *

Ing. Henry Hahn, ředitel Artech Corporation ve Falls Church ve Virginii, se narodil 5. února 1928 v Brně. Studoval na Massachusetts Institute of Technology v letech 1947-51 a na Rensselaer Institute of Technology v letech 1951-53. V letech 1953-56 přednášel na Columbia University v New Yorku.

Býval předsedou American Society for Metals a je členem American Society for Testing Materials a American Welding Society. Jeho oborem

je studium kovů. Publikoval více než 20 podstatných prací na toto téma.

V soukromí je jeho koníčkem filatelie. Býval předsedou Society for Czechoslovak Philately a nyní je literárním editorem publikace *Czechoslovak Specialist*. Vystavoval svou znamenitou sbírku československých známek na XIII. sjezdu SVU v Bostonu.

* * *

Elektro-fyzikální inženýr **dr. Henry J. Jurenka** pochází z Brna, kde se narodil 7. února 1914. Studoval v Praze na Českém vysokém učení technickém (1934-39) a získal diplom inženýra. Od r. 1962 do r. 1964 studoval na Sorboně v Paříži a tam obdržel diplom doktora věd (D.Sc.). Pak byl zaměstnán u Spojených národů jako expert IAEA (International Atomic Energy Agency) ve Vídni. Jako expert IAEA byl poradcem tuniské vlády v otázkách jaderné fyziky a byl pověřen výchovou diplomovaných inženýrů v tomto oboru. Později působil jako profesor na Rensselaer Institute of Technology v Troy ve státě New York.

* * *

Profesor historie **J. G. Alexander** pochází ze Steubenville v Ohio, kde se narodil 19. srpna 1948. Vysokoškolská studia začal na universitě v Cincinnati a po dvou letech pokračoval na universitě v Minnesotě, kde obdržel v r. 1980 doktorát filosofie. Nyní přednáší historii na Ohio State University ve městě Columbus. Studuje zvláště slovenskou emigraci, počínaje od konce 19. století.

* * *

Architekt **Albert John Blaha** pochází z Hranic v Texasu, kde se narodil 28. ledna 1915. Studoval architekturu v letech 1933-38 na University of Texas a v letech 1941-46 na University of Hawaii. Je registrován jako architekt v Texasu a na Hawaii a členem American Society of Civil Engineers. Je zástupcem ředitele firmy Braun & Root, Inc. v Houstonu.

Zajímaly ho vždy jazyky (studoval čínštinu, japonštinu a havajský jazyk) a genealogie Čechů v Texasu. Založil *Czech Heritage Society of Texas*. Publikoval: *Czech Genealogists Handbook*, *The Saga of Ernst Bergmann*, *The Zvolanek Clan* a.j.

* * *

Dr. Eva Eckertová pochází z Prahy, kde se narodila 23. března 1957. Studovala na Karlově universitě v letech 1976-78 francouzštinu a ruštinu, poté slované jazyky a literaturu na University of Michigan, kde obdržela Master Degree. Nato přešla na University of California v Berkeley, kde v letech 1980-84 studovala slovanštinu lingvistiku a získala doktorát filosofie. Její dizertační práce měla titul "Comparative Study of aspects in Russian and Czech".

Nyní působí jako profesorka v oddělení moderních jazyků na University of Nebraska v Lincolnu. Jejím oborem je slovanská lingvistika, čeština a ruština. V těchto oborech publikovala již několik prací.

* * *

Dr. Thomas Sovík, narozený 18. října 1953 v Youngstownu (Ohio), studoval od r. 1971 na Ashland College (Ohio) a od r. 1974 na Ohio State University v Columbusu, kde v r. 1985 získal doktorát.

Již od r. 1974 vyučoval na své alma mater a mimoto na University of Northern Iowa v r. 1982 teorii hudby, komposici, historii a porozumění hudbě. V r. 1982 se stal ředitelem Yamaha Music Education Central Wisconsin, měl na starosti administraci 200 studentů včetně volby vyučovacích předmětů, vyučování hře na piano a varhany pro pokročilé (metodou Suzuki a Kawakami), jazzu, liturgického praktika, atd. Od r. 1984 je místoředitelem Sarah Rinehart & Associates, což je firma, která nabízí služby a zboží vztahující se k umění (např. foto-ilustrace abstraktní hudby, taneční představy pro učebnice apod.).

* * *

Dr. George J. Svoboda, narozený 28. března 1933 v Bratislavě, studoval na filosofické fakultě Karlovy university v Praze od r. 1951 a v roce 1956 obdržel titul doktora filosofie. Jeho specializací jsou české dějiny.

Nyní pracuje v oddělení slovanských jazyků a literatury na University of California v Berkeley.

Je funkcionářem Czechoslovak History Conference.

* * *

Dr. Jaroslav Sychra, narozený v Přivratech 29. prosince 1939, studoval na filosofické fakultě Karlovy university v letech 1957-62. Od r.

1966 do r. 1968 studoval na přírodovědecké fakultě téže university. Jeho oborem je matematická fyzika a počítačová věda. Publikoval přes 40 vědeckých prací. Zaměstnán je na University of Illinois.

* * *

Dr. Vilém Prečan se narodil 9. ledna 1933 v Olomouci, studoval v letech 1951-55 na filosofické fakultě Karlovy university a dosáhl titulu promován historik. Poté byl jmenován asistentem na Komenského universitě v Bratislavě a v letech 1957-70 působil jako spolupracovník na Historickém ústavu Akademie věd v Praze. V květnu 1970 byl jako politicky nespolehlivý propuštěn a pracoval pak jako topič v pražské nemocnici a později jako vrátný v nočním podniku.

V r. 1976 obdržel azyl v Západním Německu a stipendium od fondu Alexander von Humboldt, později smlouvy pro výzkum od různých organizací a nadací. Vydal 11 knih a větší počet článků na československá témata: Cesta ke květnu, Slovenské národné povstanie, Acta creationis, Sedm pražských dnů, Křesťané a Charta a.j.

* * *

Prof. dr. Josef J. Kohn se narodil v Praze 5. května 1932. Studoval na Massachusetts Institute of Technology v letech 1950-53, na Princeton University od r. 1953 do r. 1956. V Princetonu obdržel doktorát filosofie a zůstal pak na své alma mater jako profesor matematiky dodnes.

Za svou odbornou práci získal Steele Prize od American Mathema-

tical Society. Publikuje v profesionálních časopisech a je členem American Academy of Arts & Sciences.

* * *

Dr. Frederick Lobkowicz pochází z Prahy, kde se narodil 17. listopadu 1932. Studoval na E.T.H. v Curychu, kde získal doktorát přírodních věd v r. 1960. Téhož roku se stal "Research Associate in Physics" na University of Rochester a na této universitě setrvává dodnes, od r. 1973 jako řádný profesor fyziky. Jeho oborem je fyzika vysokých napětí.

Je členem Swiss Physical Society, American Physical Society Fellow, Humboldt Fellow 1973-74 a "Visiting Professor" mnichovské university 1973-74.

Ve svém oboru publikoval na 80 prací.

* * *

Prof. Frank Joseph Prochaska je ze Sterling Twp. v Michiganu, kde se narodil 20. dubna 1939. Studoval na University of Notre Dame (1957-61), University of Colorado (1973-78), Goddard College (1979-80) a Columbia Pacific University (1980-82), kde získal doktorát filosofie.

Nyní je profesorem a přednostou Industrial MCT Department, University of Colorado a Colorado Technical College.

Je členem Industrial Engineering Institute a American Met. Association. V r. 1976 obdržel Presidential Award od presidenta Forda.

V r. 1985 byl předsedou Československého klubu v Colorado Springs. Zajímá se zejména o čs. lidovou hudbu.

In memoriam

Sochař **Jan Zach**, rodák ze Slaného, zemřel 27. srpna 1986 ve věku 72 let. Jako absolvent pražské Akademie se vydal na studia do zahraničí a v roce 1938 přišel do New Yorku. Válku prožil v brazilském Rio de Janeiro. Od r. 1948 působil deset let v Kanadě, odkud se vrátil do Spojených států, kde byl profesorem sochařství na universitě státu Oregon v Eugene. Pracoval tam 21 let. Za své sochy byl odměněn na mnoha výstavách, také jako vychovatel získal čestná uznání. V srpnu se vydal jako turista na sopečné hory Crater Lake. Když v noci propukl v hotelu požár, zapomněl si při útěku vzít z nočního stolku léky, které při srdečních obtížích potřeboval. Když dostal srdeční záchvat, neměl po ruce lék a zemřel.

Patřil mezi první členy SVU. Přihlásil se již 9. ledna 1958 a stal se na západě USA naším oblastním jednatelem. Byl takřka pravidelným účastníkem našich kongresů a často na nich také přednášel. V r. 1981 obdržel Governor's Award for the Arts od guvernera státu Oregon.

* * *

Koncem listopadu 1986 zemřel ve věku 81 let **dr. Johann W. Brügel**, jiho-moravský rodák, tajemník německého ministra první republiky dr. Ludwiga Czecha a později historik česko-německého poměru, jemuž věnoval obsažné dílo o 660 stranách a řadu článků vzácně objektivního zaměření.

Z nových knih

Prof. dr. Josef Kalvoda publikoval novou knihu "The Genesis of Czechoslovakia". Má 680 stran, je vázaná, vybavená poznámkami, bibliografií a indexem.

Pojednává o zrodu Československa a Nové Evropy. Je založena na nesčetných publikovaných i nepublikovaných a donedávna tajných dokumentech a archivních materiálech, které vrhají nové světlo na zákulisí první světové války, Ruské revoluce a čs. hnutí za nezávislost. Popisuje a analyzuje zápas o směr, vedení a orientaci jak zahraničního tak i domácího odboje, spojen s britskými a ruskými tajnými službami, a zájmy velmocí v jejich plánech o kontrolu poválečné Evropy. Dokumentuje, jak britská zpravodajská služba používala některých Čechů a Slováků ve svých akcích ve Spojených státech a Rusku. Objasňuje proč a jak se **Tomáš G. Masaryk** vrátil z exilu jako uznávaný prezident.

Zápas o čs. nezávislost je postaven do rámce mezinárodní politiky a zájmů velmocí. Autor bourá mnohé legendy, mýty a teorie o zrodu Československa. Realisticky se zabývá činností **T. G. Masaryka**, **Eduarda Beneše**, **Josefa**

Düricha, Milana R. Štefánika, Karla Kramáře a jiných Čechů a Slováků doma i za hranicemi. Poukazuje na význam povstání čs. armády v Rusku proti bolševikům a bojů na Sibiři, na jednání na pařížské mírové konferenci, analyzuje otázku Slovenska a další důležité události.

Kdo se zajímá o historii a mezinárodní politiku, najde v tomto díle množství dosud neznámých informací o historickém přelomu, jímž byla první světová válka a Ruská revoluce a o zápasu i vytvoření nového státu a jeho orientaci v mezinárodní politice. Knihu lze objednat u Columbia University Press, 136 South Broadway, Irvington-on-Hudson, New York 10533 nebo na adrese: Dr. Josef Kalvoda, 9 Greenwood Drive, Avon, CT 06001, USA.

* * *

CROSS CURRENTS je ročenka středoevropské kultury, již vydává slavistické oddělení michiganské university v Ann Arbor a jejímž redaktorem je prof. **Ladislav Matějka**. Každé číslo má kolem 500 stran a stojí 15 dolarů. Možno objednat na adrese: University of Michigan, Dept. of Slavic Languages & Literatures, Modern Language Bldg., Ann Arbor, Michigan 48109, USA.

3/84 — Jan Patočka: O evropské kultuře, Milan Šimečka: Svět s Utopiemi nebo bez nich?, Milan Kundera: Někde jinde, George Gibián: Havlův dopis z vězení, Jaroslav Seifert: Morový sloup, Josef Škvorecký: Proč Harlekýn?, R. K.: Dopis z Prahy, Z. E. Fischmann: Smetanovo jubileum.

4/85 — Jan Drábek: Návštěva Osvětimi, Ludvík Vaculík: Rekreační plavba, Josef Škvorecký: Jaroslav Seifert, Zdenka Münzer: Pražská židovská sbírka, Zdenka E. Fischmann: Výročí Maxe Broda, Milena Jelínek: Interview s Milošem Formanem, Jindřich Chalupecký: Pražská lekce.

5/86 — Václav Havel: Anatomie rezervovanosti, H. Gordon Skilling: Nezávislá komunikace, G. Konrád: Je sen o Střední Evropě stále živý?, Josef Škvorecký: Velká urážka, Zdena Brodská: Masarykův odkaz, Bohumil Hrabal: Příliš hlasitá samota, Ivan Klíma: Kafka a Felice, T. G. Masaryk: Duch Ruska, Milan Kundera: Úvod k variacím, J. Brodský: Proč Milan Kundera nemá pravdu o Dostojevském, Václav Černý: Ďáblové.

* * *

Z obsahů exilových časopisů:

Nové obzory, č. 16-17, 1986:

Osobnosti slovenského konfesionalismu (Ján Mlynárik), Prenasledovaná cirkev a trnavský svätiaci biskup dr. Michal Buzalka (1885-1961), Na vlnách RFE (Rio Preisner), Výběr z básní Oskara Loerkeho, Indolence: Literární uzavření neblahosti (Jan Beneš), Z básnického díla Adama Michny z Otradovic, Cesta k národní svobodě (Josef Kalvoda), Poslední pocta, Samomluvy

Jana Vladislava (Václav Hokův), Od české existence ke kritice totalitarismu (Miroslav Novák).

Exilová knihkupectví čs. a slov. knih:

Dialog — Gutleutstrasse 13, D-6000, FRANKFURT/M, tel. 23-52-80

Video — Badenerstrasse 698, 8048 ZÜRICH, tel. 01/62-68-78

Petr Pastrňák — Lindengasse 5, 1070 VÍDEŇ.

Různé

Cena Jaroslava Seiferta

Dne 22. září 1986, v předvečer nedožitých básníkových 85. narozenin, byla poprvé udělena Cena Jaroslava Seiferta za nejlepší dílo české a slovenské literatury.

Na základě rozhodnutí poroty, jejímiž členy jsou Jiří Gruša, Milan Kundera, Antonín J. Leihm, Sylvie Richterová, Josef Škvorecký, Jan Vladislav, František Janouch a dva českoslovenští literáti žijící v Československu, byla Cena Jaroslava Seiferta za rok 1986 udělena **Dominiku Tatarkovi** za trilogii "Písačky", v níž autor nově rozvinul žánr vnitřního monologu a podal odvážné svědectví o době i o dosud neobnažených hlubinách lidské mysli.

Kromě peněžní odměny ve výši 35 000 SEK určené vyznamenanému autorovi bude poskytnuta kulturní subvence, která umožní vydat některé z Tatarkových děl v jednom z exilových nakladatelství. Dosud byly v exilu publikovány pouze části "Písaček", a to "Sám proti noci" (Arkýř, München 1985) a "Písačky" (Index, Köln 1984).

Informace o udělení Ceny Jaroslava Seiferta Dominiku Tatarkovi byla předána švédské tiskové kanceláři TT, která ji rozeslala dalším mezinárodním tiskovým kancelářím. Kromě toho byla zpráva sdělena Medkově tiskové službě ve Vídni a všem československým rozhlasovým stanicím na Západě.

Udělení ceny mělo velkou publicitu i mimo exilové sdělovací prostředky, a to zejména ve Skandinávii, kde o ní psali ve všech větších novinách. Také v Československu se setkala udělení ceny s velkým pozitivním ohlasem.

Cena Jaroslava Seiferta byla zřízena **Nadací Charty 77** se sídlem ve Stockholmu k uctění památky klasika české literatury a prvního československého nositele Nobelovy ceny za literaturu. Bude se udílet každoročně za nejlepší dílo současné české nebo slovenské literatury a bude vyhlašována vždy v předvečer Seifertových narozenin 22. září.

Nadace Charty 77 se obrací na českou a slovenskou veřejnost se žádostí o spolupráci při udělení této významné kulturní ceny, a to zejména o zaslání návrhů kandidátů na Cenu Jaroslava Seiferta a o poskytnutí finanční podpory.

Návrhy kandidátů na Cenu Jaroslava Seiferta **pošlete nejpozději do 15. března 1987** tajemnici výboru pro Cenu Jaroslava Seiferta, paní Miloslavě Slavíčkové ze Slovanského ústavu v Lundu. Adresa: Miloslava Slavíčková, Slaviska institutionen, Lunds universitet, Finng. 14, S-223 62 Lund, Sweden.

Abychom mohli každoročně udělovat Seifertovu cenu, která je dotována značnou finanční částkou, potřebujeme vaši finanční pomoc. Finanční příspěvek je možno zasílat šekem nebo na kterékoliv konto Nadace Charty 77 s poznámkou "Cena Jaroslava Seiferta". Všem příznivcům české a slovenské literatury za tuto podporu již předem děkujeme.

Výzkumné středisko pro náboženství a lidská práva v New Yorku

pořádalo ve čtvrtek 29. ledna 1987 třetí celodenní konferenci na téma: **Náboženská svoboda, lidská práva a mezinárodní vztahy v Sovětském svazu.**

Úvodní slovo přednesl ředitel Střediska, vyslanec Richard T. Davies. Dále přednášeli: Boria Sax (Mírové hnutí v Sovětském svazu), Ludmila Thorne, redaktorka Freedom Appeals (Sedm let sovětské okupace Afghánistánu), prof. Michael Rywkin (Sovětský islám dnes: fakta a vyhlídky v kostce), John Meyendorf, děkan Ortodoxního semináře sv. Vladimíra (Tisíc let křesťanství v Rusku a současná náboženská situace v Sovětském svazu), dr. Jurij Orlov (Hnutí za lidská práva v Sovětském svazu), prof. Zarachy T. Irwin (Sovětská židé za Gorbačova), dr. Albert Boiter (Sovětský zákon a náboženské obce).

Poznámka redakce

Je potěšitelné, že naši členové si vzali k srdci opakované výzvy redakce ke spolupráci a zasílají své příspěvky mnohem častěji než, řekněme, před rokem. Méně potěšitelné je, že si příspěvatelé, většinou universitní profesori, nějak pletou funkce redaktora, korektora a distributora, a adresují své příspěvky kde komu, dokonce tajemníkovi SVU, jen ne redakci *Zpráv*. Tím se často stává, že příspěvky nedosáhnou redakce k uzávěrce a zprávy se dostanou ke čtenářům s velkým zpožděním.

* * *

Do č. 1/87 přispěli: J. Kalvoda, J. Krejčí, L. Kobliha, J. Hynčíková, Jar. Němec, V. V. Dostál, V. Běhalová, A. Neničková, V. M. Vondra, B. Bunža, I. Lettrichová.

K O S M A S

Journal of Czechoslovak and East European Studies

Volume	5	Winter 1986	Number 2
About our Authors			I
Jiří Lederer Prize Awarded			II
A Non-Poetical Reflection on a Great Poet		The Editor	1
The Uncensored Diary of K. H. Mácha		Jan Kryštof	3
Recognizing a Prophet in the Czech Lands		Petr Pithart	54
Leading Figures of the Hlinka Slovak People's Party		Karl J. Cosby	99
Homo Fanaticus		Vítězslav Fischmann	122
The Human Element in the Government by Laws		Ivan Brychta	148
The Literary and Political Development of Milan Kundera		Petr Hrubý	156
Selected Bibliography of Jan Patočka's Writings		Josef Novák	195
Notice to the Readers			227
Review Essay: Was Mácha Perverse?		Eva Kantůrková	228
Reviews		Michael J. Kopanic	236
		Zdeněk Suda	239

U.S. Postal Service
STATEMENT OF OWNERSHIP MANAGEMENT AND CIRCULATION
 Required by 39 U.S.C. 3685

1A. TITLE OF PUBLICATION ZPRAVY SVU		1B. PUBLICATION NO. 0 0 3 6 2 0 5 0		2. DATE OF FILING Oct. 7, 1986
3. FREQUENCY OF ISSUE Bimonthly		3A. NO. OF ISSUES PUBLISHED ANNUALLY 0	3B. ANNUAL SUBSCRIPTION PRICE Member \$ 2.00 Non Member \$ 6.00	
4. COMPLETE MAILING ADDRESS OF KNOWN OFFICE OF PUBLICATION (Street, City, Country, State and ZIP+4 Code) (Not printers) 75-70, 199 Str. Flushing, N.Y. 11366				
5. COMPLETE MAILING ADDRESS OF THE HEADQUARTERS OF GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHER (Not printer) Czechoslovak Society of Arts & Sciences, 75-70, 199 Str. Flushing, NY 11366				
6. FULL NAMES AND COMPLETE MAILING ADDRESS OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR (This item MUST NOT be blank)				
PUBLISHER (Name and Complete Mailing Address) Czechoslovak Society of Arts & Sciences, 75-70, 199 Str. Flushing, NY 11366				
EDITOR (Name and Complete Mailing Address) Libuse Zorin, 1230 Cedarville Rd., Brandywine, MD 20613				
MANAGING EDITOR (Name and Complete Mailing Address)				
7. OWNER (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.) (Item must be completed.) none				
8. KNOWN BONDHOLDERS, MORTGAGEES, AND OTHER SECURITY HOLDERS OWNING OR HOLDING 1 PERCENT OR MORE OF TOTAL AMOUNT OF BONDS, MORTGAGES OR OTHER SECURITIES (If there are none, so state) none				
9. FOR COMPLETION BY NONPROFIT ORGANIZATIONS AUTHORIZED TO MAIL AT SPECIAL RATES (Section 423.12 DMM only) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes (Check one)				
☐ (1) HAS NOT CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS ☐ (2) HAS CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)				
10. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION (See instructions on reverse side)		AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS	ACTUAL NO. COPIES OF SINGLE ISSUE PUBLISHED NEAREST TO FILING DATE	
A. TOTAL NO. COPIES (Net Press Run)		1,600	1,600	
B. PAID AND/OR REQUESTED CIRCULATION				
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales		--	--	
2. Mail Subscription (Paid and for requested)		1,445	1,420	
C. TOTAL PAID AND/OR REQUESTED CIRCULATION (Sum of 10B1 and 10B2)		1,445	1,420	
D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIER OR OTHER MEANS SAMPLES, COMPLIMENTARY, AND OTHER FREE COPIES		75	87	
E. TOTAL DISTRIBUTION (Sum of C and D)		1,520	1,507	
F. COPIES NOT DISTRIBUTED				
1. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing		80	93	
2. Return from News Agents		--	--	
G. TOTAL (Sum of E, F1 and 2—should equal net press run shown in A)		1,600	1,600	
11. I certify that the statements made by me above are correct and complete		SIGNATURE AND TITLE OF EDITOR, PUBLISHER, BUSINESS MANAGER, OR OWNER Ruzena Bunza, administrator		

Předseda:

Jiří Nehněvajsa
1520 Ingomar Road
Pittsburgh, PA 15237

Generální tajemník:

Miloš K. Kučera
245 E 63rd St., Apt. 204
New York, N.Y. 10021

Pokladník:

Ladislav Dolanský
18 Oakdale Ave.,
Weston, MA 02193

Publikační referent:

Josef Škvorecký
487 Sackville Street
Toronto, Ont. M4X 1T6
Canada

Redakce ZPRÁV SVU:

Libuše Zorinová
P.O.Box 274
Brandywine, MD 20613

Korektury ZPRÁV SVU:

Emma Jarošová
21 Vaughan Rd., Apt. 1001
Toronto, M6G 2N2 Ont., Canada

Redakce PROMĚN:

Karel Hrubý
Thiersteinerrein 90
CH-4059 Basel, Switzerland

Redakce KOSMAS:

Zdeněk Suda
115 South Oakhill Road
Pittsburgh, PA 15238

Redakce SVU Bulletin:

Zdenka Fischmann
P. O. Box 134
Corona, CA 91720

Prodej a distribuce publikací:

Mrs. R. Bunžová
75-70 199th Street
Flushing, N.Y. 11366

SVU NEWS (ISSN 0036-2050)

75-70 199th Street
Flushing, N.Y. 11366

Return postage guaranteed.

2nd class postage
paid at Flushing, N.Y.